

Väike-Maarja vallavalitsusele ja vallavolikogule

Pöördumine Väike-Maarja vallavalitsuse ja vallavolikogu poole seoses tuuleparkide kavandamisega tuulealadele nr 3, 4, 7, 8, 11 ja 13

Meie - Emumäe, Imukvere, Jäätmaa, Kaavere, Kadiküla, Koila, Käru, Salla ja Villakvere külade elanikud ja kinnistuomanikud – oleme vastu tuuleparkide rajamisele tuulealadele nr 3, 4, 7, 8, 11 ja 13. Palume vallavolikogul mitte algatada nimetatud tuulealadel tuuleparkide kavandamiseks detailplaneeringuid.

Palume planeeringuid mitte algatada järgmistel põhjustel:

1. Massiline tuuletööstuse arendamine vallas on vastuolus Väike-Maarja valla arengukavaga.

Keskkonnatasude seaduse järgi on tuuleparkide näol tegemist olulise keskkonnahäiringuga. Tuulepark on ainus tööstuslik rajatis, mille lähedal elavatele inimestele on seaduse järgi ette nähtud keskkonnahäiringu hüvitamise tasu. Sellest võib järeldada, et tuulepark on igal juhul oluline keskkonnahäiringu tekitaja, mis mõjutab tuulikutest 2-3 km raadiuses elavate inimeste elukvaliteeti, sõltumata sellest, millised on konkreetse detailplaneeringu ja keskkonnamõju strateegilise hindamise tulemused.

15. aprilli seisuga on Väike-Maarja vald alatanud tuuleparkide rajamise eesmärgil 4 detailplaneeringut, mis hõlmavad 7 tuuleala. Kui praegu töös olevad tuuleparkide planeeringud täiel määral teostuvad, hakkab tulevikus ligi pool valla elanikest elama tuulikute vahetus mõjutsoonis ja on sunnitud igapäevaselt taluma tuulikute tekitatud müra ja muid häiringuid.

Massiline tuuletööstuse arendamine vallas on vastuolus Väike-Maarja valla arengukavas aastateks 2025-2028 loetletud eesmärkidega, mille järgi Väike-Maarja vald on „turvalist ja **head elukeskkonda** pakkuv ning paikkonna **rikkalikku loodust väärtustav** vald“, „valla elukeskkond on puhas, korrastatud ja **elukohana atraktiivne**“. Samuti on see vastuolus valla visiooniga aastani 2028, mille kohaselt Väike-Maarja vald on „vaimu ja väega tegutsev paikkond – tegus, hooliv ning **meeldiva elu- ja töökeskkonnaga**“.

Vald ei tohiks algatada enam uusi tuuleparkide detailplaneeringuid enne, kui on selgunud, millises mahus seni algatatud planeeringud reaalselt teostuvad. Eesti riigi energia- ja kliimaeesmärkide täitmiseks aastaks 2030 piisaks, kui iga vald, kus praegu on käimas tuuleparkide planeeringud, lubaks püstitada maksimaalselt 10-15 tuulikut. Oleme seisukohal, et Väike-Maarja vald ei peaks võtma riiklike eesmärkide täitmisel teistest valdadest suuremat vastutust ega võimaldama piiramatult kõiki üldplaneeringus määratud tuulealasid tuulikuid täis ehitada. Tuuleparkidest valla eelarvesse laekuvad lisasummad ei kaalu üles tuulikute tõttu degradeerunud ja mitteatraktiivseks muutunud elukeskkonda.

2. Tuulepargid hävitaksid Emumäe maastikukaitsealalt avanevad väärtuslikud maastikuvaated

Lääne-Virumaa maakonnaplaneering 2030+ liigitab Salla-Emumäe-Tammiku piirkonna maastikud väga väärtuslike, maakondliku tähtsusega maastike alla. Emumäe vaatetornist avanevad kõige kauneimad vaated Lääne-Virumaale.

Tuuleparkide arendajate praegune praktika Eestis on selline, et efektiivsuse ja majandusliku kasu huvides kavandatakse sisemaale vaid 200-300 m kõrgusi hiigeltuulikuid. Sellised tuulikud paistavad maastikus juba 15-20 km kaugusele. Selliste hiigeltuulikutega püstistamine Emumäe maastikukaitseala lähedusse on vastuvõetamatu. Tuuleala nr 7 asub Emumäest vaid 1,5 km kaugusel, tuuleala nr 4 vaid 3 km kaugusel ning tuuleala nr 8 vaid 5 km kaugusel.

3. Tuulikutega negatiivne mõju rahvatervisele

Tuulikutega lähedal elavate inimestega läbi viidud terviseuuringud mitmetes riikides näitavad, et osadel inimestel, kes elavad tuulikutega lähedal, tekib mitmesuguseid tervisekaebuseid, nagu näiteks uneprobleemid, peapööritus, surve ja kumin kõrvus, üldine nõrkus, ebamäärane ärevus, peavalu, mälu nõrgenemine, vererõhutõus, südamerütmihäired. Nimetatud tervisekaebuste osakaal on kõige suurem tuulikutest kuni 2,5 km raadiuses elavate inimeste seas (kuni 15% inimestest).

Terviseamet ja Kliimaministeerium on erinevates sõnavõttudes ja infomaterjalides möönanud, et tuuleparkide läheduses elavad inimesed võivad kogeda uneprobleeme, stressi, ärritust ja ärevust, kuid paraku ei pea need ametkonnad unehäireid ja stressi oluliseks tervisemõjuks. Ometi on üldteada fakt, et krooniline stress on paljude haiguste ja tervisehäirete – nagu näiteks kõrgvererõhutõbi, südame isheemiatõbi, nõrgenenud immuunsüsteem, maohaavandid jne – riskiteguriks. Kvaliteetne ja piisava kestusega uni on aga kõikide kehaliste ja vaimsete funktsioonide ja seega rahvatervise seisukohalt ülioluline. Ei ole vahet, kas ülalpool nimetatud terviseprobleemid on tuulikutega vahetu füüsikaline mõju või on nende terviseprobleemide taga kaudsemad, psühholoogilised mehhanismid – kuni pole leitud tõhusaid lahendusi, kuidas neid terviseprobleeme tuulikutega läheduses ära hoida või leevendada, ei tohiks rajada tuulikuid elumajadele nii lähedale nagu seda praegu lubatakse teha.

4. Negatiivne sotsiaalne mõju ja ebapiisavad hüvitised

Tuulepargid langetavad kinnisvara väärtust, seavad piiranguid maakasutusele ja ettevõtlusele, makstavad taluvustasud ei ole piisavad, et kompenseerida elukvaliteedi langust või tuulikutega tekitatud terviseprobleeme.

Teiste maade kogemusest on teada, et pärast tuulepargi rajamist langeb selle mõjualasse jääva kinnisvara väärtus, sest tuulikutega häiriva müra, varjutuse ja loodusliku maastikuvaate rikutuse tõttu pole kinnisvara enam nii atraktiivne ostjatele, sealhulgas uue kodu rajajatele. Kinnistutele, mis jäävad tsooni, kus tuuliku müra ületab riiklikke norme, ei ole lubatud püstitada eluhooneid. See seab piiranguid maakasutusele ja eraomandile.

Vallas ei ole tuuleparkide läheduses turism ja muu puhkemajandus võimalikud. Inimesed ei soovi puhata, matkata ega ööbida tööstusalal tuulikutega kõrval.

Jäähete ohu tõttu ei saa talveperioodil tuulikutega piirnevate kinnistute omanikud teostada seal metsatöid, samuti ei saa tuulepargi piirkonnas talvel viibida inimesed jahindus- ega puhke-eesmärkidel.

Tuulikutega mõjutsooni jäävate kinnistute omanikele jagatavad talumistasud ei arvesta iga kinnistu individuaalset väärtust ja selle potentsiaalset langust. Talumistasuks ettenähtud summa jagatakse võrdselt kõigi mõjutsoonis elavate leibkondade vahel, võtmata arvesse kinnistu ja sellel oleva kinnisvara väärtust, ning see tasu ei võimalda soetada alternatiivset elukohta vaikes piirkonnas. See tähendab, et meid, elanikke, sunnitakse vägisi taluma tulenevaid häiringuid. Kui tuulepargi mõjutsoonis elab palju inimesi, jäävad ühele leibkonnale makstavad taluvustasud tühiselt väikeseks.

5. Negatiivne mõju loodusele

Ühe tuuliku rajamine metsamaale eeldab 2 hektari metsamaa raadamist, juurdepääsuteede ja vundamendi rajamiseks kulub tuhandeid tonni kruusa ja betooni. Klaaskiudfiibrist ja epoksiidvaiguga kaetud labade utiliseerimiseks ja taaskasutuseks pole veel välja töötatud tõhusaid lahendusi. On uuringuid, mis näitavad, et suured tuulepargid võivad mõjutada kohalikku mikrokliimat ja vähendada taimekasvu. Tuulegeneraatorite mõju metsloomadele on seni veel vähe uuritud, kuid linnustiku puhul on teada kotkaste, kurgede ja toonekurgede hukkumine tiivikulabade vahel, tuulikute lähedust väldivad kakulised. Raadatud aladelt hävivad lindude ja loomade elupaigad. Keeruline on praegu öelda, millised liigid ja mil määral suudavad tuulikute olemasoluga kohaneda. On siiski tõenäoline, et tuulepargid vaesustavad piirkonna linnustikku ja loomastikku. Tuuleenergia panus kliima soojenemise pidurdamisse võib teatud tingimustel kaaluda üles kohalikule loodusele tekitatud kahju, kuid kindlasti pole õigustatud tuuleenergia massiline arendamine pelgalt majandusliku kasu või energia ekspordi eesmärgil.

Hea vallavalitsuse ja vallavolikogu liige - me palume, et arvestaksid kohalike elanike arvamuse ja huvidega. Tuletame meelde, et oleme Sind valides andnud volituse seista meie huvide ja heaolu eest.

15. aprillil 2025

Emumäe, Imukvere, Jäätmaa, Kaavere, Kadiküla, Koila, Käru, Salla, Villakvere külade elanikud